

ÅRSBERÄTTELSE 2008

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning.....	- 3 -
2. Förvaltning och organisation.....	- 5 -
3. Disponibla medel	- 9 -
4. Utdelningen	- 10 -
5. Utmärkelser och pris	- 14 -
6. Jubileumsårets program.....	- 16 -
7. Seminarier och konferenser.....	- 18 -
8. Utredningar och publikationer	- 19 -
9. Stiftelsen Pro Artibus.....	- 20 -
10. Fastighetssatsningar	- 21 -
11. Internationell verksamhet.....	- 22 -
12. Nya fonder och donationer	- 22 -

I. Inledning

Under år 2008 fyllde Svenska kulturfonden 100 år. Jubileet firades under hela året med flera större jubileumsprojekt. Den avkastning som Svenska Litteratursällskapet och dess finansråd ställde till Kulturfondens förfogande var rekordhög, 38 miljoner euro. Utdelningen kommer att vara hög även under de närmaste åren. Därför har fondens utdelningspolitik 2008 anpassats till delvis nya arbets sätt. Organisationen har förnyats de senaste åren, nya arbetsformer har utvecklats och stödpolitikens innehållsliga prioriteringar har ägnats stor uppmärksamhet.

Inom fondens stödpolitik har yttre förändringar upplevts som en allt större utmaning, särskilt beträffande stödet för utbildning, men även beträffande den finlandssvenska sammanhållningen i stort. Vid sidan om stödet för granskning av yrkesutbildningen på andra stadiet, har särskilt det finlandssvenska gymnasiet fortsättningsvis lyfts fram som en central fråga på fondens dagordning. Det är troligen bara genom samarbete inom flerformsundervisningen som svenska utbildningsenheter kan överleva på en kvalitativt sett tillfredställande nivå. Samtidigt har fonden stött strävanden att stärka den finlandssvenska utbildningsstrukturen. Svenska kulturfonden har särskilt eftersträvat effektivare lösningar inom den finlandssvenska läromedelproduktionen och har fortsättningsvis stött flera projekt som syftar till att stärka den digitala läromiljön.

Beträffande den finlandssvenska sammanhållningen har Svenska kulturfonden särskilt uppmärksammat regionöverskridande projekt som skapat förutsättningar för möten mellan många finlandssvenskar. Kulturkarnevalen har etablerats som tradition och den drar till sig ett ökande antal deltagare. Karnevalen cirkulerar mellan Nyland, Åboland och Österbotten, och år 2008 hölls den i Jakobstad.

En annan sammanhållande satsning är Föreningsfestivalen. Under år 2009 ordnades Föreningsfestivalen framgångsrikt och synligt för fjärde gången, den här gången åter i Åbo. Också Föreningsfestivalen har därmed arrangerats turvis i Österbotten, Åboland och Nyland.

Drömmen om en finlandssvensk virtuell mötesplats har tagit ett stort steg framåt sedan aktiebolaget Kulturhuset grundades av Svenska folkskolans vänner, Svenska studieförbundet och Svenska kulturfonden. Företagets policy har finlipats och ett stort antal föreningsgäster har redan inträtt i huset; i slutet av året stod Kulturhuset värd för 500 webbplatser. Parterna bakom Kulturhuset har återinfört den årliga Organisationskonferensen som en mötesplats för många finlandssvenska förbund, organisationer och föreningar. Inom Kulturhuset har Musikstationen vuxit sig till en betydande finlandssvensk träffpunkt. Under året utkom också den stora ungdomssatsningen, gratistidningen Papper, som övergick på KSF-Media. Spridningsområdet har utvidgats till att omfatta

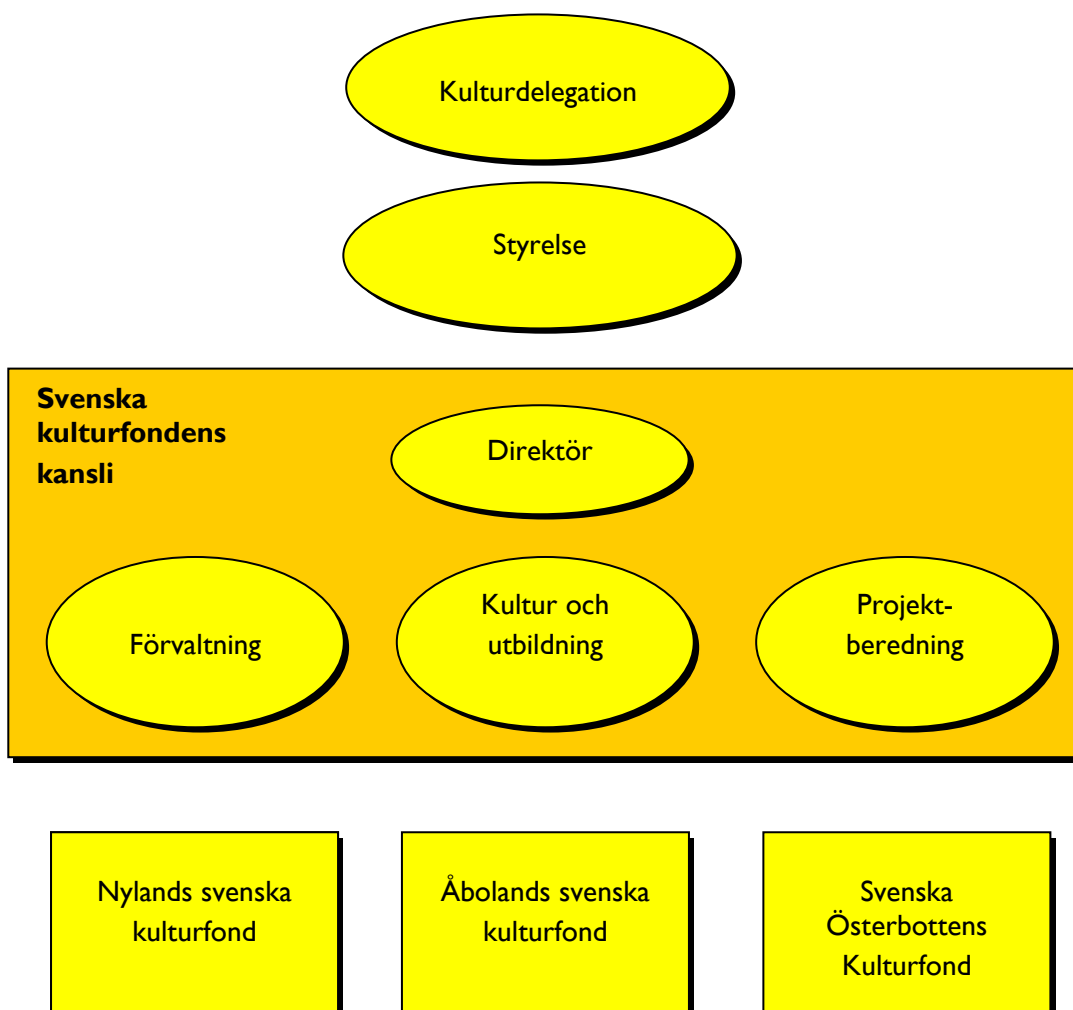
hela Svenskfinland. Fonden har stött den fortsatta utveckling som inneburit att KFS-Media, HSS-Media, Berusad.org samt Sydvästkusten grundat det nya gemensamma bolaget Peppar & Papper för en gemensam samordnad insats för ungdomar, i form av gratistidning och nätsamfund.

Strävan efter kvalitetsförbättringar har inriktats på att öka kundtillvändheten i fondens stödverksamhet och öka genomskinligheten i beslutsfattandet. De goda erfarenheterna av resestipendiesystemet har lett till att fonden inrättat nya stödordningar som kan sökas kontinuerligt. År 2004 inrättades stöd för ungdomsaktivering och produktion av lokal-tv-program, och året därpå tillkom Kultur i skolan, Kultur på dagis, Kultur i vården och stöd för lärarstuderande. Programmet Kultur på arbetsplatsen inleddes 2008. Under året grundades en ny stödordning för renovering av föreningshus, som inför starten 2009 väntades intressera många föreningar. Vid sidan om kundtillvändheten ger stödformerna även uttryck för fondens innehållsliga prioriteringar.

Ett annat viktigt uttryck för kvalitetsinriktningen är utformandet av fondens informationsmaterial, årsboken, de förnyade hemsidorna och nya informationsbroschyrer om de fortlöpande stödformerna. Svenska kulturfondens verksamhetsplan har utvecklats så att den innehåller så klara anvisningar som möjligt om de kriterier som inom fonden ligger till grund för beslut om olikartade stöd. Kvalitetsarbetet kommer att fortsätta, särskilt beträffande uppföljningen av beslut samt genom utvärderingar av projekt och stödformer. Under året har ett omfattande arbete gjorts för att utveckla Rimbart 2, fondens andra generation av elektroniskt ansökningssystem, som kunde tas i bruk i slutet av året. Under år 2008 har Rimbart 2 ytterligare finlipats.

Under verksamhetsåret ägnades Svenska kulturfondens jubileumsår 2008 stor uppmärksamhet. Betydande kultur- och konstprojekt genomfördes, bl.a. en Studia Generalia-föreläsningsserie på internationell nivå, ett nytt TV-format för en ungdomsinriktad TV-serie med såväl underhållande som bildande ambitioner, Konstrundan - ett bildkonstens "öppet hus"-evenemang över hela Svenskfinland, samt en större mönstring av de bästa verken inom Stiftelsen Pro Artibus växande konstsamling. För de äldre finlandssvenskarna ordnades musik- och danstillställningar under temat Kaffekvarnen Live! Den stora jubileumsfesten i Finlandiahuset bjöd på idel uruppföranden inom olika konstområden. En finlandssvensk kulturvecka i Bryssel och ett minoritetspolitiskt seminarium i nära anslutning till EU-parlamentet var viktiga internationella inslag i jubileumsåret.

2. Förvaltning och organisation

Förvaltning

Svenska kulturfonden ägs och förvaltas av Svenska litteratursällskapet. Förvaltningen handhas av finansrådet, ett expertorgan som också styr placeringspolitiken. De huvudsakliga placeringarna består av börsaktier, men också fastighetsmassan är betydande. Svenska litteratursällskapet fattar beslut om den årliga avkastning som ställs till Svenska kulturfondens disposition. Svenska kulturfondens ledande organ får årligen information om förvaltningen av fondens tillgångar.

Kulturdelegationen

Kulturdelegationen tillsätts av Svenska folkpartiets partistyreelse. Kulturdelegationen består av en ordförande och fjorton medlemmar. Vid valet av medlemmar är målsättningen att olika områden inom det finlandssvenska kulturlivet och olika delar av Svenskfinland blir företrädade, likaså eftersträvas en jämn köns- och åldersfördelning. Kulturdelegationens medlemmar väljs för en period på tre år och perioden kan förlängas en gång. Som regel byts en tredjedel av delegationens medlemmar ut årligen.

Kulturdelegationen fattar beslut om riktlinjerna för fondens verksamhet, fastställer den årliga rambudgeten och beslutar om den centrala fondens utdelning av stipendier och understöd samt pris.

Kulturdelegationen 2008

Wivan Nygård-Fagerudd, redaktör, Vasa ordförande
Carl Haglund, chefredaktör, Esbo, viceordförande (avgått 19.11.2008)
Maria Antas, projektkoordinator, Helsingfors
Sampo Backman, rektor, Uleåborg
Kjell Ekholm, producent, Ekenäs
Olav Eklund, professor, Åbo
Pauliina Holmqvist, talterapeut, Karleby
Michael Oksanen, generalsekreterare, Västanfjärd
Monica Oldenburg, t.f. speciallärare, Esbo
Gunnar Rosenqvist, professor, Helsingfors
Åsa Snickars, skoldirektör, Närpes
Peik Stenberg, skådespelare, Grankulla
Johan Wikar, museiamanus, Vörå
Pia Wilhelmson, museichef, Lovisa
Antonia Wulff, pol.stud, Helsingfors

Kulturdelegationen sammanträdde under året till två protokollförda möten. Därtill deltog delegationens medlemmar i den årliga idékonferensen samt i ett samrådsmöte med styrelsen.

Styrelsen

Svenska kulturfondens styrelse tillsätts av Svenska folkpartiets partistyreelse. Styrelsen består av en ordförande och åtta medlemmar samt tre ersättare. Styrelsens medlemmar förutsätts vara väl förtrodda med samhälls- och kulturlivet, organisationsväsendet och regionerna i Svenskfinland. Styrelsemedlemmarna väljs för en period på tre år, och kan återväljas en gång. Som regel byts en tredjedel av styrelsemedlemmarna ut årligen.

Styrelsen gör upp förslag till verksamhetsplan, budget samt utdelning, bereder och verkställer kulturdelegationens beslut och övervakar kansliets verksamhet. Styrelsen fattar beslut om projekt som är beredda av fondens projektberedning, och om bidragsansökningar som inlämnas utanför den ordinarie ansökningstiden.

Styrelsen 2008

Björn Teir, verkställande direktör, Helsingfors, ordförande
Margareta Pietikäinen, fil.mag., Esbo, viceordförande
Anna Bertills, specialmedarbetare, Helsingfors
Rikard Bjurström, DI, Tammerfors, ersättare
Kaj Björni, kommunsekreterare, Kristinestad
Nina Kivinen, forskningsledare, Åbo, ersättare
Henrik Meinander, professor, Helsingfors
Calle Pettersson, kontorsdirektör, Helsingfors, ersättare
Barbro Schauman, prorektor, Åbo
Maria Sjöroos, DI, Helsingfors
Ulf Sourander, lektor, Nykarleby
Thomas Öhman, rektor, Vasa

Styrelsen sammanträdde under året till elva protokollförda möten, av vilka ett sträckte sig över två dagar. Därtill deltog styrelsemedlemmarna i den årliga idékonferensen samt i ett samrådsmöte med delegationen.

Styrelserna för de regionala fonderna

Styrelserna för de regionala fonderna i Nyland och Åboland tillsätts av Svenska folkpartiets partistyreelse. Styrelsen för Svenska Österbottens Kulturfond består av medlemmarna i kulturnämnden för Svenska Österbottens Förbund för utbildning och kultur, kompletterad med tre medlemmar som tillsätts av partistyrelsen. Styrelsernas medlemmar förutsätts vara väl förtrogna med det finlandssvenska samhälls- och kulturlivet inom sin region. Styrelsemedlemmarna väljs för en treårsperiod och kan återväljas en gång.

De regionala styrelserna gör upp förslag till utdelning enligt de riktlinjer som har uppgjorts av den centrala fonden. De regionala ombudsmännen är föredragande för respektive styrelse.

Styrelsen för Nylands svenska kulturfond

Ingmar Karlsson, försäljningsdirektör, Borgå, ordförande
Maria Bernas-Hilli, bankdirektör, Helsingfors, viceordförande
Iwe Ekström, verksamhetsledare, Esbo
Nina Gran, svensk kulturproducent, Helsingfors
David Gyllenberg, med.kand., Helsingfors
Patrik Karlsson, skolföreståndare, Vanda
Martin Kevin, rektor, Ekenäs
Margareta Pietikäinen, fil.mag., Esbo
Kim Svenskberg, företagare, Lapträsk
Henrika Zilliacus-Tikkanen, överlärare, Helsingfors

Nylands svenska kulturfond sammanträdde till fem möten under verksamhetsåret.

Styrelsen för Åbolands svenska kulturfond

Kasper Westerlund, intendent, Åbo, ordförande
Bengt Backman, kommunalråd, Houtskär, viceordförande
Mervi Appel, kultureksekreterare, Mariehamn
Lotta Dammert, lektor, Åbo
Anna Edgren, verksamhetsledare, Åbo
Ann-Sofie Isaksson, kulturchef, Pargas
Robert Jansson, verksamhetsledare, Mariehamn
Andreas Pada, koordinatör, Åbo
Peter Sandström, redaktör, Åbo
Ulla Väärä, skolkurator, Kimito

Åbolands svenska kulturfond sammanträdde till två möten under verksamhetsåret.

Styrelsen för Svenska Österbottens Kulturfond

Tom Gullberg, lektor, Vasa, ordförande
Gerd Sunngren, avdelningssekreterare, Jakobstad, viceordförande
Rose-Marie Engvall, byggmästare, Kaskö
Lars-Erik Eriksson, kultureksekreterare, Närpes
Roger Eriksson, gymnasielärare, vicerektor, Pedersöre

Alice Lillas, rektor, Korsholm
Christina Nygård, tf rektor, Malax
Brage Räfsbäck, specialsakkunnig, Korsholm
Brit Stenman, läkare, Karleby
Christer Tonberg, mättningschef, Jakobstad

Svenska Österbottens Kulturfond sammanträdde till två möten under verksamhetsåret.

Sakkunnigarbetet

Kulturfondens sakkunniga utses årligen av delegationen, och har en viktig uppgift vid bedömningen av ansökningar. De sakkunniga bereder ansökningarna inom samtliga verksamhetssektorer i den centrala fonden, och också de regionala fonderna har möjlighet att konsultera dem. Sakkunniggrupperna kompletteras med styrelse- och delegationsmedlemmar. Namnen på de personer som fungerar som sakkunniga offentliggörs inte.

Kansliet

Kansliet disponerar över en kontorslägenhet i femte våningen i fastigheten Gryningen på Simonsgatan 8 i Helsingfors. Nylands regionombudsman har sitt arbetsrum i Gryningen. Österbottens regionombudsman arbetar vid Handelsplanaden 23 A i Vasa och Åbolands regionombudsman vid Standvägen 24 i Pargas.

Svenska kulturfondens personal

Krister Ståhlberg, professor, direktör
Petra Adlercreutz, ekon.mag., ledningens sekreterare, stipendiehandläggare
Mia Ahlroos, kulturproducent för fondens 100-års jubileum
Ann-Sofi Backgren, pol.kand., projektombudsman (t.o.m. 31.8.2008)
Nina Björkman-Nystén, pol.kand., regionombudsman för Nyland
Tove Ekman, fil.mag., projektombudsman
Christina Fraser, utdelningssekreterare
Veronica Granö-Suomalainen, fil.mag., utbildningsombudsman
Peter Hällström, dipl.ing., datachef
Barbro Löfqvist, ekon.mag., ekonomichef
Håkan Näsman, teol.mag., informatör
Håkan Omars, ped.mag., regionombudsman för Österbotten
Annika Pråhl, hum.kand., kulturombudsman
Åsa Rosenberg, pol.kand., regionombudsman för Åboland och Åland

Maria Bergenwall, ekon.lic., sekreterare för Svenska studiefonden

Under året har studerandena Patrik Marjanen och Sebastian Orsiwskyj anlitats för diverse datauppgifter och studerandena Lasse Garoff, Erika Hägglund och Mats Wägar har anlitats som hjälp för större postningsarbeten och inmatning av ansökningar.

Revisorer

Som revisorer för Svenska kulturfonden fungerade CGR Carl Erik Johnsson och Henrik Aminoff. Revisorssuppleanter var Ernst & Young Ab och Göran Åhman.

3. Disponibla medel

Ur 2007 års avkastning ställde Svenska litteratursällskapets finansråd 38 000 000 € till Svenska kulturfondens disposition för år 2008. Sammanlagt hade Kulturfonden 39 985 982 € disponibelt för verksamhet. I detta belopp tillgodohavanden hos Svenska litteratursällskapet och på Kulturfondens bankkonto. Likaså ingår bidrag till gemensamma utdelningssatsningar från Stiftelsen för Åbo Akademi, Föreningen Konstsamfundet, Lisi Wahls stiftelse, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne samt Svenska folkskolans vänner i detta belopp. Återförda anslag från tidigare år uppgick till 1,3 miljoner €. För Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar reserverades 10 % av avkastningen, d.v.s. 3,8 miljoner € och för Stiftelsen för det tvåspråkiga Finland reserverades 1,9 miljoner €. Bidrag till Stiftelsen för det tvåspråkiga Finland har inte under tidigare år upptagits i Svenska kulturfondens årsberättelse. För de bidrag som utbetalas direkt från Svenska litteratursällskapet till namngivna mottagare gjordes en reservation om 0,4 miljoner €.

För administrationen reserverades 1,7 miljoner € (4,3 %), och 1,2 miljoner € (3,0 %) reserverades för kostnader i samband med fondens 100-årsjubileum och för fondens egna kulturprojekt t.ex. Bokkatalogen, Organisationskonferensen samt utredningar och publikationer. Huvudparten, totalt 92,7 % av det disponibla beloppet, användes för utdelning av stipendier och understöd, pris och bidrag för kultur- och utbildningsverksamhet.

Fördelning av Svenska kulturfondens disponibla medel (euro)

	2008	%	2007	%
Central utdelning	14 337 720	35,9	11 782 505	45,3
Reservation för storprojekt	5 218 989	13,1	0	
Regional utdelning				
Nylands svenska kulturfond	1 414 087		1 334 615	
Svenska Österbottens kulturfond	1 315 767		1 124 590	
Åbolands svenska kulturfond	563 597		434 152	
	3 293 451	8,2	2 893 357	11,1
Styrelsens dispositionsmedel	6 529 105	16,3	5 133 625	19,7
Löpande stödordningar	976 716	2,4	802 054	3,1
Gemensamma satsningar med andra fonder	1 020 001	2,5	959 001	3,7
Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden	3 800 000	9,5	2 454 261	9,4
Stiftelsen för det tvåspråkiga Finland	1 900 000	4,8	0	0,0
Administration och fondens egna kulturprojekt	2 910 000	7,3	1 981 000	7,6
	39 985 982	100	26 005 803	100

4. Utdelningen

Ansökningar

Det ansökta beloppet för 2008 steg till 65 522 792 € (+ 20,7 %). Beloppet inbegriper även de regionala fonderna samt Svenska studiefonden. Antalet ansökningar under året var 6 532 (- 5,2 %). Största delen av ansökningarna behandlas i dag elektroniskt. I den ordinarie ansökningsomgången i november 2008 inkom cirka 3 914 ansökningar, varav 95 % sändes in elektroniskt. Under året har totalt ca 5 200 sökande registrerat sig och ca 32 100 gånger har sökande loggat in sig i systemet.

Beviljade bidrag enligt verksamhetsområde

Svenska kulturfondens traditionella verksamhetsområden är utbildning och konst och kultur. Inom ramarna för dessa huvudgrupper arbetar Kulturfonden också för det svenska språket i Finland. I nedanstående tabell framgår vilka sektorer fonden understött under år 2008. I gruppen "Allmän finlandssvensk verksamhet" ingår bl.a. organisationsverksamhet, social verksamhet och det verksamhetsområde som inbegriper specialsatsningar på barn och ungdom. Av det beviljade beloppet har drygt 39,4 % tillfallit konst och kultur, 20,1 % utbildning och forskning och 40,5 % gruppen "Allmän finlandssvensk verksamhet".

Beviljade bidrag 2008 enligt verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Centrala fonden		Regionala fonder		Utdelning totalt	
	euro	%	euro	%	euro	%
Konst och kultur						
Visuell konst	3 366 142	13,6	65 970	2,1	3 432 112	12,3
Litterär verksamhet	900 800	3,6	254 400	7,7	1 155 200	4,1
Teater	888 980	3,6	346 400	10,5	1 235 380	4,4
Dans	144 750	0,6	127 940	3,9	272 690	1,0
Musik	1 363 970	5,5	994 690	30,2	2 358 660	8,4
Kulturverksamhet	1 989 073	8,1	582 200	17,7	2 571 273	9,2
Konst och kultur totalt	8 653 715	35,0	2 371 600	72,0	11 025 315	39,4
Utbildning						
Barnomsorg, grundskola, andra stadiet	1 180 899	4,8	311 890	9,5	1 492 789	5,3
Högre utbildning, vuxenutbildning	1 983 001	8,0	55 950	1,7	2 038 951	7,3
Läromedelsproduktion	474 561	1,9	2 295	0,1	476 856	1,7
Studiestipendier	692 511	2,8	3 800	0,1	696 311	2,5
Utbildning totalt	4 330 972	17,5	373 935	11,4	4 704 907	16,8
Vetenskap						
Samhällsvetenskap	133 300	0,5			133 300	0,5
Humanistisk vetenskap	230 360	0,9			230 360	0,8
Pedagogik	281 200	1,1			281 200	1,0
Naturvetenskap	272 000	1,1	1 300	0,0	273 300	1,0
Övrig vetenskap	7 800	0,0			7 800	0,0
Vetenskap totalt	924 660	3,7	1 300	0,0	925 960	3,3
Allmän finlandssvensk verksamhet						
Organisationer	3 988 642	16,2	407 017	12,4	4 395 659	15,7
Social verksamhet	382 100	1,5			382 100	1,4
Övrigt	6 423 453	26,0	139 599	4,2	6 563 052	23,4
Övrigt totalt	10 794 195	43,7	546 616	16,6	11 340 811	40,5
Utdelning totalt	24 703 542	100,0	3 293 451	100,0	27 996 993	100,0

*) Beviljade medel för Löfgrens fond, Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar, storprojektreservering, fondens egna verksamhet och administrationskostnader ingår inte i tabellen.

Den centrala fonden

Delegationen för Svenska kulturfonden fattade beslut om att dela ut sammanlagt 14 337 720 € i den centrala utdelningen. Arbetsstipendier beviljades 69 enskilda konstnärer. Övriga mottagare var huvudsakligen finlandssvenska centralförbund och organisationer, större festivaler, konstnärer inom den visuella konsten, forskning och allmän finlandssvensk verksamhet. Detaljerade uppgifter om beviljade understöd finns i årsboken 2007-2008. De flesta av specialfonderna beaktades i utdelningen, men några annonserades och delades ut separat under året.

De regionala fonderna

De regionala fondernas dispositionsmedel uppgick till ca 3,3 miljoner €. Ansökningarna gäller lokala och regionala angelägenheter. De beviljade medlen har främst gått till det finlandssvenska kulturlivet och föreningsverksamheten. De regionala ombudsmännen har under året sammanfört kulturarbetare och aktivister för att tillsammans med dem försöka finna synergieffekter för kulturverksamheten i regionen.

Svenska Österbottens Kulturfonds utdelning år 2008 var 1 315 767 € och antalet mottagare 541 st. Nylands svenska kulturfond delade ut 1 414 087 € till 620 mottagare och Åbolands svenska kulturfond delade ut 563 597 € till 187 mottagare.

Styrelsens dispositionsmedel

Styrelsen hade en summa om drygt 6,5 miljoner euro till sin disposition för projektbidrag och för under året uppkommande behov. Styrelsen beviljade nya projektunderstöd till värdet av det disponibla beloppet. En stor del av beviljningarna är fleråriga. Eftersom huvudregeln i fondens beslutsfattande nu är att en flerårig beviljning i sin helhet bokförs på det året beslutet fattas, är andelen uppbounda medel för kommande år mycket låg.

En stor del av styrelsens beslut baserar sig på förslag från projektberedningen eller på ansökningar som projektberedningen hjälpt till att utforma. De beviljade projektunderstöden faller huvudsakligen inom de handlingslinjer som ingår i verksamhetsplanen: Det svenska språket, konst och kultur, utbildning, förenings- och organisationslivet, medier, svenska rum och internationella kontakter.

Inom språkområdet har styrelsen stött marknadsföring av språkstrategier för dagvården, flere projekt för att stärka svenskan i de finska skolorna – bland annat stöd för en uppsatstävling i de finska skolorna – samt fortsatt understöda ett språkbadsombud, placerat inom Folkhälsan. Tillsammans med flera andra parter stöder fonden nätverket Svenska.nu som verkar utgående från Hanaholmens kulturcentrum.

Inom konstens och kulturens område har styrelsen medverkat till grundandet av en instrumentfond som förvaltas av musikutbildningen inom Svenska yrkeshögskolan i Jakobstad, SYH, och som under året kunde inköpa instrumenten och besluta om utlånet av dem. Fondens stöd för kulturtidskrifter löper ytterligare två år. Finlands Svenska Ungdomsförbunds och FST:s samprojekt Melodi Grand Prix Junior förverkligades med stöd av fonden. Kulturkarnevalens popularitet växte ytterligare under året. Inom ramen för Juthbacka herrgård i Nykarleby inleddes två stora kulturföretagarprojekt. Fonden stödde en större kulturfestival i Helsingfors i anslutning till det besök ostindiefararen Götheborg avlade med anledning av firandet av 1808-09. Ett flertal andra projekt har beviljats stöd med anledning av märkesåren, bl.a. minnesdagarna kring slagen vid Oravais och Jutas.

Inom utbildningens område stöddes samgången mellan Yrkeshögskolan Sydväst och SYH, tre gymnasienätverk erhöll stöd för samverkan kring distansutbildning och nätverkens antal utökades under året till fyra och projekttiden förlängdes. Fonden donerade tillsammans med Konstsamfundet interaktiva skrivtavlor till gymnasier, högstudier och en del vuxenutbildningsinstitutioner till ett värde av 700 000 € år 2007 och projektet har följts upp genom en rad utbildningstillfällen. Fondens stöd för samarbetsprojektet Vetamix med svenska YLE och UBS fortsatte och förlängdes. Under året

gavs Söderströms förlag ett betydande understöd för fortsatt utvecklande av produktionen av digitala läromedel. Fonden medverkade till inledandet av två stora utbildningsprojekt för invandrare, ett språk- och kulturorienterat (Närpes) och ett arbetslivs- och företagariorienterat (Nykarleby).

Förenings- och organisationslivet gavs stöd genom organisationskonferensen med temat "Samverkan mellan föreningar och förbund", genom Förening 2008, genom flera understöd till Kulturhuset och genom stöd för projektet EvenemaX, en händelsekalender för Östra Nyland. Denna händelsekalender låg till grund för att Kulturhuset nu upprätthåller en allfinlandssvensk händelsekalender.

På mediasidan stöddes flera betydande filmprojekt, bland dem dokumentärserier om kejsarna i Finland och om kungarna och Finland före 1809. Pilotprojekt inom filmdistribution över mobilnätet stöddes inom huvudstadsområdet och Media City i Vasa fick fortsatt utvecklingsbidrag, bl.a. för formatutveckling för digitala interaktiva produktioner. Ett första stöd har givits för produktion enligt ett nytt format kring språkinläring. Fonden beviljade stöd för flere TV-serier och dokumentärer och har under året för diskussioner med svenska YLE om medieutvecklingen. Fonden har stött Kanal Åboland och Åland 24. En utredning om Kanal Österbotten har gjorts under året.

Stödet för svenska rum kanaliseras till Juthbacka herrgård i Nykarleby, kårhuset Havtornen i Vasa, Tammerfors svenska samskola, Privatskolan i Uleåborg, skolan i Lappfjärd. Sundom lärcenter, Vindängen projektet i Esbo, Västra Nylands folkhögskola samt ungdomsgården Bygård i Vanda.

På den internationella sidan avslutades minoritetsspråksprojektet From Act to Action (Irland, Wales och Finland), internationella turnéer stöddes, och ett antal toppstipendier beviljades för studier utomlands. Några nya praktikantavtal har ingåtts bl. a. med finlandsinstitutet i Köpenhamn och Oslo.

Svenska kulturfonden stöder gärna egenfinansieringsandelar inom olikartade EU- och andra programprojekt, t.ex. Leader och Pomo+ m.fl. Under året beviljade styrelsen talrika bidrag för att täcka egenfinansieringsandelen i sådana projekt.

P.g.a. den snabba ökningen i den avkastning som ställts till fondens förfogande, beslöt styrelsen och delegationen att till år 2009 föra över drygt 5 miljoner euro. Samtidigt infördes i fondens budget ett särskilt moment för storprojektreservationer. Inom detta moment kan fonden delta i stora projekt med betydande insatser. Ett första beslut om ett storprojektstöd fattades av styrelse och delegation rörande de finlandssvenska fondernas stöd för Musikhuset i Helsingfors. Fondens andel av stödet om totalt 5 miljoner euro uppgår till 3,7 miljoner euro. Stödet införs i utdelningen för år 2009.

Fortlöpande stödordningar

Svenska kulturfondens fortlöpande stödordningar har rönt stort intresse. Under verksamhetsåret har Kulturfonden reserverat över en miljon euro för de här stödformerna. Resestipendierna och läromedelsstöden är de största fortlöpande stödordningarna. Läromedelsstöden beviljas via ett samarbete med flera andra fonder.

<u>Fortlöpande stödordningar totalt</u>	<u>1 189 817</u>
Resestipendier	322 568
Läromedelsproduktion *	238 101
Stöd för lärarstuderande	201 510
Ungdomsstipendier	52 195
Lokal-TV stipendier	52 320
Kultur på dagis, i skolan, på arbetsplatsen och i vården	273 123
Föreningen i skolan och på arbis	50 000
* gemensam satsning med andra fonder	

Resestipendierna är avsedda för kulturarbetare, konstutövare och personal inom utbildnings- samt barn- och ungdomssektorn. Understöd beviljas för resor till kurser, seminarier eller kortare studieresor som är kompetenshöjande och som anknyter till den sökandes aktuella arbetsuppgifter. Under år 2008 behandlades totalt 780 ansökningar om resestipendium av vilka 402 st. beviljades. Utdelningen fördelade sig relativt jämnt mellan utbildnings- och kultursektorn; 45 % av antalet beviljade understöd gick till personer inom utbildningssektorn och 48 % till personer inom kultursektorn. Resten gick till personer som är verksamma inom det finlandssvenska föreningslivet. Fördelningen av utdelat belopp följde i stort sett samma fördelning, ett något större belopp gick till utbildningssektorn. I medeltal beviljades 375 € per ansökan och totalt utdelades resestipendier om drygt 290 000 €.

Ungdomsstipendierna marknadsfördes under året speciellt genom skolornas elevkårsstyrelser. År 2008 fick Kulturfonden 165 ansökningar varav 92 beviljades. Stipendierna beviljas till ungdomar som själva tar initiativ till och genomför olika slags projekt eller ordnar fritids- och kulturverksamhet riktad till andra unga. Stipendiernas storlek är 100 – 500 €.

Satsningarna **Kultur i skolan**, **Kultur på dagis** och **Kultur i vården** är mycket uppskattade och intresset har ökat från år till år. De här projekten är ett samarbete med ett drygt hundratal frivilliga kulturarbetare som har anmält intresse för att jobba med kultur i skolan, på daghem eller inom vården. Under år 2008 mottog fonden 245 ansökningar, av vilka 208 beviljades understöd.

Ansökningsomgångarna **Föreningen i skolan** (samarbete med De Ungas Akademi/Svenska Studiecentralen) och **Föreningen på arbis** och öppnades på senhösten och hann ta emot en respektive fem ansökningar. En databas med föreläsare upprättades inom ramen för projekten.

Intresset för ansökningsomgången **Kultur på arbetsplatsen** som öppnade i augusti var litet. Fonden tog emot endast tre ansökningar.

Fonden har under året understött ungdomar som gjort egna **lokal-tv-produktioner**, sammanlagt 38 sådana produktioner har beviljats stöd.

Om **stöd till läromedelsproduktion** redogörs närmare för under rubriken ”Utdelning i samarbete med andra fonder och organisationer”. Ansökningarna har behandlats fyra gånger under året.

Kulturfonden införde år 2005 två nya stipendieordningar **för lärarstuderande**. Stipendier beviljas för studerande vid Pedagogiska fakulteten i Vasa som utför sin obligatoriska fältpraktik i södra Finland. Ämnesstuderande vid Åbo Akademi och Helsingfors universitet som genomför sina pedagogiska studier för lärare vid Pedagogiska Fakulteten i Vasa beviljas likaså stöd. Sammanlagt beviljades 35 fältpraktikstipendier och 60 auskulteringsstipendier.

Utdelning i samarbete med andra fonder och organisationer

Svenska kulturfonden samarbetar med andra fonder och organisationer om vissa typer av understöd och stipendier. Svenska studiefonden är den största samarbetsformen.

Läromedelsstöd

I stödordningen för läromedelsproduktion och läromedelsutveckling ingår Veronica Granö-Suomalainen, ordf. och Christina Fraser, sekr. (Svenska kulturfonden), Catharina Gripenberg (Svenska folkskolans vänner), Helena Blomqvist (Föreningen Konstsamfundet), Johan Borgström (Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd) och Berit Pystynen (Utbildningsstyrelsen).

Stöd beviljas på basis av ansökan från förlagen och stödet kan gälla antingen författarstipendier eller produktionsstöd. Läroplansbaserade läromedel för grundskolan, gymnasiet, den grundläggande yrkesutbildningen och yrkeshögskolorna stöds. Ansökningarna har behandlats fyra gånger under året. Sammanlagt beviljades 238 101 €, delat på 57 författarstipendier och 6 produktionsstöd.

Svenska studiefonden

Svenska studiefonden upprätthålls av Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne, Svenska kulturfonden, Föreningen Konstsamfundet och Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd. Svenska studiefonden stöder studerande som studerar på heltid vid högskola eller universitet och som har svenska som modersmål eller studiespråk. Studiefonden prioriterar utbytesstudier och utlandspraktik. Bidrag beviljas också direkt till folkhögskolor och yrkesläroanstalter på andra stadiet för utdelning av elevstipendier (utan separat ansökan). Sammanlagt beviljade Studiefonden år 2008 stöd till ett belopp om 582 600 €.

I styrelsen ingick Christina Andersson, ordförande, (Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne), Helena Blomqvist (Föreningen Konstsamfundet) och Johan Borgström (Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd) samt Veronica Granö-Suomalainen och Christina Fraser (Svenska kulturfonden). Maria Bergenwall har fungerat som Studiefondens sekreterare från och med 1.1.2008.

Journaliststipendier

Samarbetet med Föreningen Konstsamfundet kring stöd till journalister och journaliststuderande fortsatte under verksamhetsåret. Totalt beviljades 140 000 € för journaliststuderandes obligatoriska praktikperiod på tidningsredaktioner under sommaren, samt för journalisters fortbildning och studieresor samt journalisters "språkbad" vid rikssvenska tidningsredaktioner och vice versa. Språkbadsstipendierna lediganslås tre gånger årligen. Fr o m 2008 erbjöds även fotostuderande möjlighet att söka om stipendier för praktik på tidningsredaktion. Maria Antas representerade Svenska kulturfonden i sakkunniggruppen vid Konstsamfundet.

Samarbete med Stiftelsen för Åbo Akademi

Stiftelsen för Åbo Akademi ställer årligen avkastningen ur Maj Granlunds och Kate Björks fond samt två praktikantstipendier för journaliststuderandes och ett praktikantstipendium för fotostuderande till Svenska kulturfondens förfogande. Under år 2008 utdelades 21 900 € till sex mottagare.

5. Utmärkelser och pris

Utdelningsfesten

Kulturfondens centrala utdelningsfest, och samtidigt höjdpunkten på Kulturfondens 100-årsjubileum, arrangerades lördagen den 10 maj 2008 på Finlandiahuset i Helsingfors.

Kulturfondens stora kulturpris på 20 000 euro gick till keramikern Karin Widnäs och ståuppkomikern André Wickström. Kulturfondens övriga pristagare, som erhöll en prissumma på 8 000 euro, var lektor Barbro Lindqvist-Helle, Helsingfors, musikpedagogen Marina Pettersson-Sumelius, Åbo, kansler Kari Raivio, Helsingfors, heavyrockbandet Sturm und Drang, Vasa, och arkitekten Roger Wingren, Jakobstad. Dessutom delades ett pris på 8 000 ut ur Rose-Maj och Levi Ulfvens stipendiefond; priset gick enligt donatorernas eget önskemål till skådespelaren och ekobonden Mats Holmqvist, Karleby.

Regionala utdelningsfester

De regionala fonderna firade sina utdelningsfester den 4 april på olika håll i Svenskfinland.

Nylands svenska kulturfond höll sin utdelningsfest på Bygdegården i Tenala. Festtalet hölls av regissören Ritva Siikala. Kulturpriset på 8 000 € tilldelades Inge-Britt Åkerblom för hennes mångsidiga och inspirerande verksamhet på musikens område.

Svenska Österbottens Kulturfonds utdelningsfest hölls i Närpes simhalls festsal, där festtalet hölls av Gunilla Sand. Svenska Österbottens Kulturfonds pris på 8 000 € tilldelades Stundars hembygdsförening. Med priset ville den regionala fonden visa sin uppskattning för de insatser som föreningen gör inom barnkulturen samt för byggnadsvården.

Åbolands svenska kulturfonds utdelningsfest firades i Åbo på Åbo Slott. Åbolands svenska kulturfonds pris på 8 000 € tillföll Museichefen Li Näse för hennes gedigna insats för museerna i regionen och i övriga delar av svenskfinland. Festtalet hölls av verkställande direktör för Åbo 2001, Cay Sevon. Under festen utdelades även det Torvaldska priset på 2 000 € till kulturarbetaren, biologen och journalisten Håkan Eklund.

Övriga utmärkelser och pris

Svenska dagen-pris

De tre regionala fonderna delad också ut pris på 2.000 € med anledning av Svenska dagen.

De nyländska prisen tillföll Monica Henriksson, körledare i Ekenäs, Ingrid Söderblom, skådespelare, Helsingfors och Boris Björkendahl för renoveringen av Borgå domkyrka.

Åbolands svenska kulturfond premierade evenemanget Geta Poesi och Visa, St Karins svenska föräldraförening och Bruksteatern från Dragsfjärd.

Svenska Österbottens Kulturfonds pris gick till soldattorpare Raimo Nummela, Uttermossa, musiker Krister Kulju, Vasa, samt konstnär Annika Bergvik-Forsander, Jakobstad.

Fredrika Runeberg-stipendiet

Fredrika Runebergs stipendiefond grundades år 1986 på initiativ av Karin Allardt-Ekelund i syfte att årligen stimulera och premiera samhällsorienterade insatser i Fredrika Runebergs anda. Utdelningen av Fredrika Runeberg-stipendiet handhas av Fredrika Runeberg-kommittén, som år 2008 representerades av ordförande Katarina Rejman och Christel Raunio (Finlands svenska Marthaförbund), Sara Eklund och Stina Heikkilä (Svenska Kvinnoförbundet) Ann-Mari Häggman och Christine Romberg (Svenska folkskolans vänner), samt Wivan Nygård-Fagerudd och Barbro Löfqvist (Svenska kulturfonden). Utdelningsfesten arrangerades av Finlands svenska Marthaförbund den 2 september i makarna Runebergs hem i Borgå.

Årets stipendium på 8 000 € tilldelades sacr.min.kand. Elly Sigfrids för hennes livsverk. I kommitténs motivering betonas att samhällsmoderligheten har genomsyrat allt hon tagit sig för, både professionellt och privat. Hon har gjort en lång karriär inom politiken och visat på en ouslinlig förmåga att engagera sig i frågor som står kvinnan, hennes familj och samhället nära.

Frans Henrikson-priset

Ett pris ur Frans Henriksons testamentsfond utdelades vid SÖK:s utdelningsfest 4.4. Priset på 8000 € tilldelades grundaren av Närpes Skolmusikkår, Frans Mattans. I motiveringen nämns bl. a. att Frans Mattans är en kulturbärare som genom intresse och vilja att förkovra sig och sina elever åstadkommit betydande och varaktiga resultat med små resurser.

6. Jubileumsårets program

Jubileumsåret firades med en mängd olika evenemang runt om i Svenskfinland och även utomlands. En kulturproducent, Mia Ahlroos, anställdes för de många arrangemangen under jubileumsåret. Nedan en resumé av de viktigaste arrangemangen.

Huvudfesten i Finlandiahuset

Kulturfondens centrala utdelningsfest, och samtidigt höjdpunkten på Kulturfondens 100-årsjubileum, arrangerades lördagen den 10 maj 2008 på Finlandiahuset i Helsingfors. Vid festen framfördes enbart originalproduktioner - beställningsverk av framstående finlandssvenska konstnärer inom kulturens olika genrer, bl.a. Magnus Lindberg, Bo Carpelan, Sandra Kantanen, Stella Parland, Linda Bondestam, Catharina Gripenberg, Niklas Winter och Carl-Johan Knif.

Festtalet hölls av författaren Märta Tikkanen. Kulturfondens pris delades även ut under festen, de stora kulturprisen på 20 000 euro gick till keramikern Karin Widnäs och ståuppkomikern André Wickström. Drygt 1000 personer deltog i festligheterna.

Kulturfondens övriga pristagare, som erhöll en prissumma på 8 000 euro, var lektor Barbro Lindqvist-Helle, Helsingfors, musikpedagogen Marina Pettersson-Sumelius, Åbo, kansler Kari Raivio, Helsingfors, heavyrockbandet Sturm und Drang, Vasa, och arkitekten Roger Wingren, Jakobstad. Dessutom delades ett pris på 8 000 ut ur Rose-Maj och Levi Ulfvens stipendiefond; priset gick enligt donatorernas eget önskemål till skådespelaren och ekobonden Mats Holmqvist, Karleby. Efter den stora festen på Finlandiahuset hölls en festmiddag med show för inbjudna gäster på hotell Crowne Plaza.

Kulturfondens tre regionala utdelningsfester hölls fredagen den 4 april 2008. Nylands svenska kulturfond firade på Bygdegården i Tenala, Svenska Österbottens Kulturfond i Närpes Simhalls festsal och Åbolands svenska kulturfond på Åbo slott.

Bryssel

För att kommunicera det finlandssvenska perspektivet även internationellt arrangerades ett flertal kulturbegivenheter i Europas huvudstad, Bryssel.

Den 15 oktober arrangerades ett stort seminarium kallat "Minority Languages in Europe – Importance and Future". Huvudtalare var statsminister Matti Vanhanen, men därutöver deltog även ett stort antal europeiska experter inom minoritetspolitik. Såväl i talarlistan som bland åhörarna (drygt 140 pers.) fanns ett flertal EU-parlamentariker.

Inom kultursektorn genomfördes många evenemang i samarbete med Finlands Benelux-institut i Bryssel: Författaren Kjell Westö deltog i en fyra dagar lång turné till Paris, Bryssel, Haag och Luxemburg; en galakväll med Monica Groop, Gustav Djupsjöbacka, gruppen Fork samt kocken Michael Björklund arrangerades på den Kungliga Akademin i Bryssel; Maria Kalaniemi och Olli Varis gav konsert i Bryssel; en konstutställning med Kim Simonsson, HC Berg, Saara Ekström och Sandra Kantanen visades på Tour & Taxis i Bryssel under en månads tid och Klaus Härös film "Den bästa av mödrar" visades på Europaparlamentet på Svenska dagen.

Främlingar 1808-2008

Under hösten sände FST5 Främlingar 1808 – 2008. Det var en helhet som inkluderade en manusförfattartävling, kortfilmer, TV-serien ”Magnus Fredrik Skielm – en rövar historia om Finska kriget” och en talk show. Materialet levde kvar på webbplatsen svenska.yle.fi/framlingar.

Jubileumskampanj

Jubiléet lyftes fram i reklamkampanjer i pressen och på planscher, på 600 ljustavlor i Helsingfors, Åbo och Vasa och ett stort reklamlakan på Forums vägg i Helsingfors. Sloganen för året var: *Goda idéer gör det möjligt*. Svenska kulturfondens logo fick en ny skepnad av Alvar Gullichsen och likaså förnyades webbplatsen i samarbete med Kulturhuset.

Kaffekvarnen Live

Under jubileumsåret ville Kulturfonden uppmärksamma olika åldrar. Särskilt en äldre publik uppskattade showen Kaffekvarnen Live med Mårten Holm och en lång rad musiker, som turnerade i Svenskfinland (sex orter) i september. Radioprogrammet Kaffekvarnen har spelat nostalgiska melodier i Radio Vega sedan 1994.

Konstrundan

Konstrundan arrangerades 8-10.8.2008 och innebar att över 250 konstnärer öppnade sina ateljéer för allmänheten runt om i Svenskfinland. Utöver detta arrangerades ett tiotal utställningar och kreativa verkstäder. Arrangemanget blev mycket populärt bland konstnärer och publik och lyckades sammanlagt locka ca 10.000 besökare under de tre dagarna.

Pirkka- och Birkabilagorna

I slutet av februari publicerades två jubileumstidningar som en bilaga i kundtidningarna Pirkka och Birka. Den finska tidningen, ”Siinä on ideaa”, delades ut till en miljon finskspråkiga hushåll och fokuserade på det tvåspråkiga Finland på ett lättillgängligt sätt. Den svenska tidningen, ”Goda idéer” i Birka (75 000 ex.) presenterade Svenska kulturfonden - igår och idag.

Studia Generalia

Med anledning av sitt 100-årsjubileum ordnade Svenska kulturfonden år 2008 en föreläsningsserie om kultur och utbildning i vidare bemärkelse, Kulturens Studia Generalia. Föreläsningarna belyste kulturens olika områden med hjälp av både inhemska och internationella föreläsare och experter. Gästföreläsarna fick i uppdrag att ge en överblick av sitt kultur- eller utbildningsområde, belysa utvecklingen och göra en kartläggning av läget inom genren. Föreläsningarna arrangerades i huvudstadsregionen, Åbo och Vasa under jubileumsåret. Kulturens Studia Generalia bestod av totalt tretton föreläsningar som samlade omkring 1300 åhörare. De publikmässigt populäraste föreläsningarna var småbarnsfostran med Ingrid Pramling-Samuelsson (SWE), språk och identitet med Mark Levensgood (FIN/SWE), utbildning med James Paul Gee (USA), nutidskonst med Robert Storr (USA) och klassisk musik med Susanna Mälkki.

Föreläsningsserien resulterade i en publikation innehållande samtliga gästföreläsares anföranden (utkom 2009). Ett flertal av föredragen översattes från engelska. Föreläsningsserien riktade sig främst till professionella inom kultur och utbildning men var öppen för alla intresserade.

Utställningen Synligt - Osynligt

Stiftelsen Pro Artibus presenterade genom utställningen Synligt – Osynligt den konstsamling som under drygt 50 år samlats in på Kulturfondens initiativ (numera inom Pro Artibus). Under sommarmånaderna (24.5-31.8) fanns utställningen i Galleri Elverket i Ekenäs för att därefter turnera i Kajana, Vasa, Göteborg och Åbo.

7. Seminarier och konferenser

Organisationskonferens

”Organisationer i rörelse - hur samverkar lokal, regional och central nivå?” var temat för den finlandssvenska Organisationskonferensen i Tammerfors den 1-2 februari 2008. Konferensen samlade ett rekordantal deltagare, ca 160 personer. Specialforskare Siv Sandberg från Åbo Akademi presenterade tillsammans med pol.stud. Karoline Berg resultaten av den undersökning de gjort på uppdrag av Kulturfonden: ”Vem älskar ett förbund” – en utredning om relationerna mellan lokal, regional och central nivå i nio finlandssvenska organisationer”. Flera workshopar behandlade också temat. Den andra dagen bjöd på insiktsfulla kommentarer om ledarskap av teaterchef Erik Kiviniemi och en presentation av Kulturhusets tjänster. Organisationskonferensen arrangerades i samarbete med Svenska studieccentralen.

Förening 2008

Föreningsfestivalen 2008 arrangerades i Åbo den 5-6 september. 390 personer deltog på ett eller annat sätt och över 80 föreningar representerades. Arrangörer var Finlands svenska Marthaförbund, Finlands Svenska Idrott och Svenska pensionärsförbundet. Svenska Kulturfonden var huvudfinansiär. Föreningsfestivalen riktar sig till finlandssvenska organisationer, föreningar, grupper och andra intresserade. Syftet med festivalen är att skapa ett forum där finlandssvenska föreningar möts, inhämtar kunskap och utvecklas i sitt föreningsarbete. Samtidigt får det finlandssvenska föreningsfältet synlighet utåt. Första dagen bjöd på föreläsningar och workshopar samt kvällsprogram för de föreningsaktiva. Under den andra dagen kunde Åboborna bekanta sig med föreningarna och följa med ett brett upplagt scenprogram invid Hansakvarteret i Åbo centrum.

Idékonferens 2007

En gång per år träffas Kulturfondens beslutsfattare och personal för att diskutera centrala frågor gällande fondens utdelningspolitik och procedurer. Kulturdelegationens och styrelsens medlemmar, de regionala fondernas ordförande och kanslipersonalen samlades 26 – 27 augusti i Vasa. Den första dagen tog man upp bl.a. PISA-undersökningen och språkbadsfrågor samt en ny stödordning för renovering av föreningshus. Dessutom diskuterades verksamhetsplanen och utdelningskriterierna varefter Svenska Litteratursällskapets VD Henry Wiklund och finansdirektör (VD från 1.9.2008) Dag Wallgren informerade om fondens förvaltning och placeringspolitik. På kvällen besökte man Meteorian i Söderfjärden och Stundars. Följande dag diskuterades bl.a. fortbildningsverksamheten och verksamhetsprinciperna dryftades i mindre grupper.

Seminarium om lärarnas fortbildning

Kulturfonden arrangerade 29.10.2008 seminariet ”Fortbildningen i stöpsleven” för att presentera Kaj Malms rapport ”Delat ansvar”. Under seminariet framlade representanter för staten, kommunerna och fortbildningscentralerna synpunkter på hur fortbildningen kunde utvecklas. Diskussionen om utbud och efterfrågan var livlig; många önskemål och förslag om behovskartläggning, effektivisering och samordning framfördes.

8. Utredningar och publikationer

Kulturfonden initierar och finansierar utredningar som fokuserar på angelägna frågor inom kultur- och utbildningssektorn. De ger underlag både för fondens insatser framöver och för diskussioner och strategiska beslut på olika nivåer inom utbildning och kultur.

Delat ansvar

Svenska kulturfonden och den svenska fortbildningsverksamheten vid Åbo Akademi och Helsingfors Universitet. Författare: Kaj Malm

Kaj Malm har i utredningen kartlagt fortbildningsverksamheten för lärare i Svenskfinland och Svenska kulturfondens stöd till de olika aktörerna. Rapporten synar samarbetet och innehåller även rekommendationer för hur man framöver kunde främja dialogen mellan de olika aktörerna. Utredningen publicerades i bokform under hösten och ett seminarium kring lärarfortbildningen arrangerades i oktober i Helsingfors.

Thelma & Lise

De konstnärliga systrarna Standertskjöld på Elfvik och deras fond. Författare: Håkan Mattlin

2008 utkom denna rikt illustrerade bok om en av de större specialfonderna och dess bakgrund. Författaren berättar om systrarnas liv och den Standertskjöldska specialfondens utveckling. Boken vittnar om livet på Villa Elfvik i Esbo, om vad som hände med gården och de testamenterade medlen.

Hans Ruin-tävlingen 2008 - Vandringer och speglingar

Den tredje essätävlingen arrangerades under året och fick ett stort antal bidrag, 142 stycken. Tre priser - första pris till Margaretha Rönnholm-Willner, andra pris till Thomas Ek (SWE), tredje pris till Hanno Eskola - och sju hedersomnämningen delades ut. Dessa tio bidrag utgavs i bokform under titeln "Vandringer & speglingar". Vinnarbidragen och många av de andra inlämnade essäerna publicerades i de kulturtidskrifter som var Kulturfondens samarbetspartners i Hans Ruin-tävlingen.

Den finlandssvenska bokenkatalogen

Den finlandssvenska bokenkatalogen utkom i november för 23:a gången. Upplagan var 115 000 exemplar och redaktör var Maria Sandin. Katalogen är en så gott som heltäckande förteckning över det senaste årets litteratur på svenska i Finland. Målsättningen med Bokenkatalogen är att den ska främja läsandet och nå så många finlandssvenska hem som möjligt. Bokenkatalogen är ett samprojekt mellan Föreningen Konstsamfundet och Svenska kulturfonden.

Kulturfondens årsbok

Kulturfondens årsbok utkom i samband med den centrala fondens utdelningsfest i maj 2008. Boken innehåller bl.a. intervjuer med årets kulturpristagare, keramikern Karin Widnäs och ståuppkomikern André Wickström. Den presenterar ett flertal projekt och stipendiater som fått understöd under 2007 Dessutom ingår en förteckning över mottagare av pris, stipendier och understöd i den ordinarie utdelningen våren 2008.

Language strategy

Språkstrategiarbetet är ett exempel på en lyckad satsning och en idé som även kan exporteras. En engelskspråkig version av Lillemor Gammelgårds populära bok Språkstrategi för dagvården utkom under året.

Nytryck av äldre publikationer

Under verksamhetsåret har nytryck beställts av rapporten "Språkstrategi för dagvården från A-Ö" av ped.mag. Lillemor Gammelgård.

Kulturfondens samtliga publikationer kan beställas kostnadsfritt på adressen information@kulturfonden.fi.

9. Stiftelsen Pro Artibus

Stiftelsen Pro Artibus är en fristående del av Svenska kulturfondens organisation, med en egen styrelse som väljs av Svenska folkpartiets partistyreelse. Stiftelsen förvaltar och förkovrar en konstsamling bestående av ca 800 verk av finlandssvenska konstnärer. Den har till uppgift att på olika sätt befrämja den visuella konsten i alla delar av det finlandssvenska området.

År 2008 har präglats av Svenska kulturfondens 100-årsjubileum. Pro Artibus sammanställde en omfattande utställning, Synligt-Osynligt, med verk ur egna samlingar. Utställningen har visats på flera platser i Finland och kommer att visas i Sverige. I anslutning till utställningen gjordes en bok med samma namn som presenterar 52 verk ur stiftelsens samlingar. I samband med Kulturfondens program i Bryssel under hösten deltog Pro Artibus med en utställning som under sommaren visats i Bordeaux inom ramen för årets stora finska kulturmonstring i Frankrike. Pro Artibus fungerade som lokal arrangör för Konstrundan i Nyland.

En nyhet för i år var att Pro Artibus medverkade i Bostadsmässan i Vasa och i Bokmässan i Helsingfors.

Pro Artibus årsbudget 2008 var 973 669 euro varav Kulturfondens totala bidrag uppgick till 673 128 euro varav 500 000 euro var för basverksamheten och 173 128 euro för olika specialprojekt inom ramen för 100-årsjubileet. Kulturombudsman Annika Pråhl deltog som fondens representant vid stiftelsens styrelsemöten.

Styrelsen 2008

ordförande, förvaltningsdirektör Håkan Mattlin, Helsingfors
viceordförande, konstmuseichef Berndt Arell, Helsingfors
bildkonstnär Susanne Gottberg, Helsingfors
bild- & textilkonstnär Mia Damberg, Vasa
konstintendent Dan Holm, Vasa
industriformgivare Barbro Kulvik, Fiskars

Personal 2008

verkställande direktör Leif Jakobsson
verksamhetsledare Magdalena Holm
t.f. projektledare Markus Åström
AiR-ledare/kanslist Åsa Lönnqvist
t.f. utställningsassistent Klara Paul

I 0. Fastighetsinvesteringar

Svenska kulturfonden stöder svenska rum i den ordinarie utdelningen och ur styrelsens dispositionsmedel, samt genom de investeringar som görs av Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden.

Genom styrelse- och delegationsbeslut har fonden under året stött kårhusbygget Havtornen i Vasa, Vindängen projektet i Esbo, Cella Nova i Vasa, Västra Nylands Folkhögskola i Karis, ungdomsgården Bygård i Vanda, Svenska samskolan i Tammerfors samt Svenska Privatskolan i Uleåborg. Ett flertal större investeringsprojekt har beretts under året, men inte ännu tagits upp för slutligt beslut. I samarbete med Föreningen Konstsamfundet och Svenska Folkskolans Vänner donerades 5 miljoner euro för bygget av Musikhuset i Helsingfors. I utdelningen för år 2008 gav stöd för bygget av Havets hus invid Replot bro.

Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden

Under verksamhetsåret 2008 har Björn Teir fungerat som ordförande för förvaltningsnämnden för Fonden för kultur- och utbildningsinvesteringar i Svenska kulturfonden. Övriga medlemmar var Wivan Nygård-Fagerudd, Göran Åhman, Henry Wiklund/Dag Wallgren och Ulla Achrén, och som sekreterare fungerade Kulturfondens direktör Krister Ståhlberg. I enlighet med statuterna överförde Svenska litteratursällskapet 3,8 miljoner euro till disposition för förvaltningsnämnden.

Under året fortsatte planeringen av det stora Musikhusbygget i Jakobstad. Investeringsfonden ökade sin insats inom Kulturhuset Grand i Borgå i syfte att genomföra en utvidgning av huset, genom att bygga till restaurangen. Beslut om genomförande av projektet kunde fattas i slutet av året. Fonden deltog även i att höja aktiekapitalet i Fastighets Ab Sunnan, i syfte att invid Skärgårdscentret uppföra övernattningsutrymmen. Efter denna insats beslöt förvaltningsnämnden i samråd med styrelsen för fonden att donera Investeringsfondens aktieinnehav till Stiftelsen för Åbo Akademi.

Överlåtelsen av innehavet i FAB Sunnan på SÅA är ett uttryck för att fonden ogärna ökar sitt permanenta ägande i fastigheter som kan ha professionella och garanterat svenska alternativa ägare nära själva verksamheten i fastigheterna. Därför har fonden i samråd med SFP och SLS/finansrådet beslutat om att den andel av avkastningen som direkt ställs till förvaltningsnämndens förfogande i fortsättningen skulle sänkas till 5 % av fondens årliga disponibla avkastning. För år 2009 kommer således summan att uppgå till 1,8 miljoner euro. Om fonden så önskar kan den även i fortsättningen bevilja ytterligare stöd åt investeringsfonden för projekt som möjligen inte ryms inom den disponibla ramen.

Hyreslägenheter inom ramen för Lise och Thelma Standertskjölds specialfond

Enligt bestämmelserna för Lise och Thelma Standertskjölds specialfond ska fondens medel i första hand användas till pensionärsbostäder för "svenskspråkiga skådespelare och konstnärer i Finland, vilka är i behov av rekreation, vård eller pensionärsbostäder". Fonden äger 27 lägenheter i seniorhuset Bostads Ab Majblomman, Sanitärgränd 4-6, Helsingfors samt en lägenhet i Folkhälsans seniorhus vid Mannerheimvägen i Helsingfors, som enligt bestämmelserna hyrts ut till skådespelare och konstnärer.

Fonden äger dessutom fyra hyreslägenheter i Segerstråles gård i Borgå och två hyreslägenheter i Helsingfors. Samtliga lägenheter var uthyrda under året.

I I. Internationell verksamhet

UWC-stipendier

Kulturfonden deltar i ett samarbetsprojekt med Suomen Kulttuurirahasto kring gymnasieelevers studievistelse vid organisationen United World Colleges skolor i olika delar av världen. Svenska kulturfonden finansierar årligen två studerandes gymnasiestudier vid UWC-skolan i Norge. I urvalskommittén, som väljer ut stipendiaterna, representerades Kulturfonden av Christina Fraser.

Elevplatser vid Skandinaviska skolan i Bryssel

Svenska kulturfonden ingick år 2005 ett avtal med Skandinaviska skolan i Bryssel om tre elevplatser per år under en femårsperiod. Stipendiet omfattar undervisning och inackordering med helpension. Sammanlagt 24 gymnasister ansökte om en elevplats vid SSB. De elever som valdes år 2008 kom från Karis, Saltvik och Åbo.

Praktikantstipendier

Svenska kulturfondens satsning på praktikvistelser för studerande vid institutioner utomlands, som Kulturfonden har ingått separata avtal med, fortsatte under år 2008.

Kulturfonden hade under verksamhetsåret praktikantstipendier vid Nordiska Ministerrådets informationskontor i S:t Petersburg, vid Henrik Lax EU-kontor vid Europaparlamentet i Bryssel, vid Liberal Internationals kontor i London, vid European Liberal Democrats ELDR (Bryssel), International Federal of Liberal Youth IFLRY (London) samt vid vid Finlands kulturinstitut i Benelux (Bryssel), Tyskland (Berlin), Frankrike (Paris).

Under året ingicks avtal med Finlands kulturinstitut i Oslo och Köpenhamn samt med Skandinaviska Föreningen i Rom.

Praktikantplatserna vid de nya samarbetsparterna besätts år 2009. Platserna vid LI, ELDR, IFLRY besätts i samarbete med SU och praktikanten vid Skandinaviska Föreningen i Rom utses av Föreningen.

Sonderingar med nya samarbetsparter förs kontinuerligt.

European Foundation Center (EFC)

Svenska kulturfonden har under år 2008 företrätts av styrelseordförande Björn Teir i European Foundation Center (EFC) Governing Council.

I 2. Nya fonder och donationer

Två nya fonder inrättades under verksamhetsåret; Solveig och Thorvald Enbergs testamentsfond är en specialfond med syfte att befrämja utbildning inom jord- och skogsbruk bland ungdomar från Västra Nyland, och Kammarrådet Henry Wiklunds fond är en specialfond vilkens ändamål ännu inte formulerats.

Dessutom inrättades inom Svenska Österbottens Kulturfond en specialfond, Henry och Martta Bertells minnesfond med syfte att utdela stipendier till teknikstuderanden vid Yrkes högskolan Novia eller Yrkesakademin i Österbotten.